

OVER HET OUDE EN HET NIEUWE TAALONDERWIJS.

(L E Z I N G.)

Ik begin met de vraag te stellen: wat hebben sommige lui toch tegen dat oude Moedertaal-onderwijs? Hoort: Ik riep is een jongen IVe klas H. B. S., in 't oude systeem opgevoed, voor 't bord. Daar stond: „Vergeefs waren zijn pogingen om die hinderpalen te overwinnen”: nu had hij te zeggen, wat daar minder juist in was, en ik bedoelde, dat hij „die hinderpalen te overwinnen” zou vervangen door „die hinderpalen uit den weg te ruimen” (*vergeefs* stond behoorlijk met *sch*). Kijk, dat de jongen daar nu niet op kwam was niets; maar nadat hij een poosje had staan sussen „wat mankeert er toch aan?” zei hij: „Vergeefs waren zijn pogingen” moet zijn „TE *vergeefs*”. Over dit feit nu moeten wij thans rechten. Het is leerzaam. Honderd en honderd maal had het jonge mensch het gezien en gehoord: „vergeefs dit” en „vergeefs dat”; en daar komt nu op eenmaal de wanhopige gedachte bij hem op: *wie weet*, of het taalkundig niet behoort te zijn *Te vergeefs*, of de zooveel millioenen Nederlanders hierin niet dwalen, of 't als 't voor de heeren komt, wel te redden zal zijn. Hebt gij het gehoord: Vergeefs waren zijn pogingen zou fout kunnen zijn; als Meneer het fout verklaart, dan zal 't fout zijn, net als immers fout zijn gebleken: ik kan mijn les, de stoffeerder heeft het tapijt gelegen, grooter als, niemand als, ondervinding is de beste leermeester, brekende waar, hoe kaalder hoe roijaalder, zijn boedel is niet verassureerd etc. Dat is 't gezag van de Taalkunde voor den knaap; — als 't er op aan komt, weet hij van geen ding *zeker* of 't al dan niet goed is, tenzij hij het „in orde” van een of anderen Taalkundige goed en wel vernomen heeft: voor hem is de geheele taal ten slotte een zaak van taalkundig decreet. In de Lagere School is hij begonnen met, kinderlijk vertrouwende op het weten van de groote menschen, aan het taalkundig-beter-zijn van *den* man boven *de* man te gelooven en in de IVe klasse H. B. S. is hij zoover, dat hij de Taal van de zooveel millioenen voor niets en het taalkundig redeneersel voor alles houdt. Zie, en die jongen heeft een *eigen taal* in zich, een *heele* eigen taal: al wat in hem is weet hij zoo gauw als 't hem volkomen bewust wordt, *kompleet te*